

високи. При това сравнителният анализ показва една силно изразена негативна тенденция в средносрочна перспектива.

При изследването се очерта най-общо и друг източник за справяне с кризисната ситуация, изпробван от много домакинства - пътуванията до чужбина с цел печалба. Въпреки че информацията за пътуванията извън граница не се предоставяше с готовност (в повечето случаи в бюрата за социална помощ отказват подпомагане на лица и семейства, пътуващи в чужбина), все пак една пета от респондентите ни заяви, че го правят.

Много силни са и миграционните нагласи - разпространени са сред една трета от интервюираните, макар че повечето от положителните отговори се концентрират около позицията "предпочитам да ходя в чужбина на печалба и да се връщам".

Служителите в местните органи на властта и полицията в крайграничните райони, крайморските центрове, в Шумен и Разград привеждат много по-високи цифри за дела на ромските семейства, в които поне един член е бил в чужбина за по-дълго време или редовно пътува с търговски цели. Масово разпространена практика е пътуването до Турция, откъдето се купуват евтини стоки, които след това се препродават у нас, в Румъния, Сърбия и Македония. Често първоначалният оборотен капитал, необходим за тази дейност, е набавен при продължителен престой в Германия. Една постоянна част от около 4-5% от респондентите през последните години работят нелегално по прибиране на портокаловата и маслинената реколта в Гърция.

Много роми споделят, че са били в Германия с целите си семейства и в продължение на месеци са живеели там, ползвайки социални осигуровки, докато бъдат разгледани и отхвърлени молбите им за получаване на статут на бежанци. Междувременно те са изпълнявали различни трудови дейности, които дори турските и сръбските гастарбайтери отказват да вършат (например почистване на реакторите на атомни електроцентрали и други опасни за здравето дейности). Редовно са давали кръв в различни болници, за което също са получавали възнаграждение.

Много малък е дялът на по-заможните роми. В хубави и хигиенични къщи и апартаменти, разполагащи с над 20 кв.м жилищна площ на човек, живее около една десета от респондентите. За 6,3% основните източници на доход идват от частния бизнес. Декларирали са, че имат спестявания и могат да спестяват и в момента 8,3% от респондентите.